

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžr/99/2016
Identifikačné číslo spisu: 6013201776
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6013201776.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci žalobcov: 1/ Ing. W. E., CSc., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXXX/X, J., 2/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. 8, XXX XX J. J., 3/ I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. 2, XXX XX J. J., 4/ Ing. J. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, XXX XX J. J., 5/ C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. 8, XXX XX J. J., 6/ W. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. 4, XXX XX J. J., 7/ I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Na G. 6, XXX XX J. J., 8/ C. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. cesta XX, XXX XX J. J., 9/ Ing. X. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, XXX XX J. J., 10/ Ing. G. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/XX, XXX XX X., XX/ P. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. 6, XXX XX J. J., 12/ E. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. D. XX, XXX XX J. J., 13/ I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, XXX XX J. J., 14/ I. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Na K. 9, XXX XX J. J., XX/ C. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. 5, XXX XX J. J., XX/ R. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX J. J., 17/ J. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., XXX XX J., 18/ S., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., XXX XX J. 19/ M., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., 20/ C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., XXX XX J. 21/ C., nar. XX.XX.XXXX, G., 22/ I., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., všetci právne zastúpení advokátom: JUDr. Daniel Janšo, Y., proti žalovanému: Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov, so sídlom Námestie L. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica (do 30.09.2013 Obvodný pozemkový úrad v Banskej Bystrici), za účasti ďalších účastníkov konania: I/ ZO SZZ 17-53 L. J., v zast. G., T. a G., N., II/ Slovenský pozemkový fond, Regionálny odbor Banská Bystrica, so sídlom Skuteckého 21, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2013/00310-3 zo dňa 25. septembra 2013, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. februára 2016, č.k. 23S/326/2013-128, a o odvolaní žalobcov 1/-22/ proti výrokovej časti II. rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. februára 2016, č.k. 23S/326/2013-128, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. februára 2016, č.k. 23S/326/2013-128, v spojení s opravným uznesením z 30. mája 2016, č.k. 23S/326/2013, p o t v r d z u j e .

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. februára 2016, č. k. 23S/326/2013-128, v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania m e n í tak, že žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcom 1/ až 22/ náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok vo výške 70,- Eur a za

právne zastúpenie vo výške 6.687,80 Eur, na účet ich právneho zástupcu v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobcom 1/ až 22/ náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len krajský súd) podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len OSP) zrušil rozhodnutie žalovaného č. 2013/00310-3 z 25. septembra 2013 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaný preskúmaným rozhodnutím zamietol odvolanie žalobcov 1/-22/ a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Obvodného pozemkového úradu v Banskej Bystrici, odbor prvostupňového rozhodovania č. OP/2013/001332-29/C zo dňa 11. júna 2013 vo veci podaných námietok splnomocneným zástupcom JUDr. K. I., ktorý zastupuje vlastníkov pozemkov (žalobcov) proti výpisom z úvodných podkladov v záhradkovej osade J. (č. 17-53), rozhodol podľa § 9 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z.z. o užívaní pozemkov zriadených v záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim (ďalej v texte aj Záhradkový zákon alebo len zákon) tak, že námietkam nevyhovel.

Krajský súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom administratívneho spisu a oboznámil sa s vyjadreniami a podaniami účastníkov konania. Konštatoval, že správne konanie sa začalo dňa 08.08.2008 na bývalom Obvodnom pozemkovom úrade v Banskej Bystrici na návrh výboru ZO SZZ č. 17-53 L., J., podľa § 7 ods. 1 zák. č. 64/1999 Z.z.. Začatie konania správneho orgánu bolo oznámené verejnou vyhláškou č. 533/2010 Z.z. dňa 21. júla 2010.

V súvislosti s novelizovaním Záhradkového zákona bolo konanie prerušené dňa 17.03.2011, čo bolo oznámené listom č. 341/2011. Po pominutí dôvodov prerušenia konania, začal správny orgán konať v zmysle § 18c zákona (v znení novely zákona č. 57/2011 Z.z. účinnnej od 01.04.2011) a požiadal Slovenský pozemkový fond o vypracovanie znaleckého posudku na predmetnú záhradkovú osadu. Po jeho predložení zabezpečil správny orgán aktualizáciu úvodných podkladov, ktoré tvoria aktualizovaný register pôvodného stavu. Po vyhotovení nových úvodných podkladov, správny orgán dňa 15. februára 2013 oznámil verejnou vyhláškou začatie konania pod č. OP/2013/000434-7C vyvesením na úradnej tabuli dňa 19.02.2013 v Meste Banská Bystrica, na internetovej stránke pozemkových úradov a súčasne vlastníkom, ktorých pobyt je známy, doručil výpis z úvodných podkladov s poučením, že môžu podať námietky. Proti úvodným podkladom podali žalobcovia prostredníctvom ich právneho zástupcu námietky, ktoré boli dňa 20. marca 2013 doručené prvostupňovému správne mu orgánu. Namietali cenu pozemkov stanovenú v znaleckom posudku č. 27/1012, ktorý vypracoval Ing. W., a ktorým bola stanovená cena pozemkov 11,62 EUR/m². Tvrdili, že v znaleckom posudku bolo nedostatočne zohľadnené umiestnenie pozemkov, ktoré sa nachádzajú v širšom centre krajského mesta, v dohľadnej dobe sa budú môcť využiť ako pozemky stavebné a sú k nim dovedené inžinierske siete. Poukázali na znalecký posudok vyhotovený Ing. S. pod č. 61/2012, ktorým bola stanovená cena nehnuteľností (pozemkov) v bezprostrednom susedstve vo výške 28,68 EUR/m². Namietali aj voči nesúladu výmery E-KN parcely č. 237/1 na LV č. XXXX s informáciou uvedenou na neoznačenej prílohe, ako aj priložené grafické podklady. Spoločne s námietkami podali aj návrh na zastavenie konania, a to z dôvodu neodstrániteľnej vady, pre ktorú podľa ich tvrdenia nemohlo ani začať správne konanie na základe návrhu zo dňa 8. augusta 2008, resp. ak začalo, malo byť toto konanie zastavené podľa § 30 ods. 1 písm. a/ Zákona o správnom konaní.

Prvostupňový správny orgán námietkam nevyhovel, čo odôvodnil tým, že hodnota pozemkov je stanovená na základe znaleckého posudku č. 27/2012, ktorý správny orgán akceptuje. Druhostupňový správny orgán bývalý Obvodný pozemkový úrad v Banskej Bystrici prvostupňové rozhodnutie žalobou

napadnutým rozhodnutím potvrdil a odvolanie žalobcov zamietol. K namietanému oceneniu pozemkov uviedol, že hodnota pozemkov bola znaleckým posudkom stanovená ako všeobecná hodnota pozemkov pôvodných vlastníkov ku dňu obhliadky nehnuteľností na stav technickej infraštruktúry (rozvody vody, elektriny, plynu, prístupové komunikácie), ktorá bola na pozemku v deň vzniku záhradkovej osady. Rozhodujúci dátum pre vypracovanie znaleckého posudku je 1. marec 1979, t. j. dátum podpísania Zmluvy o dočasnom užívaní poľnohospodárskej pôdy uzatvorenej v zmysle § 38 zák. č. 122/1975 Zb. a § 9 zák. č. 123/1975 Zb. medzi JRD Víťazný február Selce a ZO SOZZ L., J.. Cena bola stanovená znaleckým posudkom, pričom znalec zodpovedá za znalecký posudok v plnom rozsahu. Poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo/150/2009, podľa ktorého je znalecký posudok jedným z dôkazov v správnom konaní, ktorý hodnotí správny orgán, ako ktorýkoľvek iný dôkaz, pričom však nie je oprávnený posudzovať jeho správnosť (jeho závery), ale hodnotí iba to, či úvahy znalca zodpovedajú zásadám logiky a skutkovým záverom vyplývajúcim z dôkazov vykonaných správnym orgánom. Pri rozhodovaní nemal k dispozícii znalecký posudok č. 61/2012 vypracovaný Ing. J., na ktorý sa účastníci konania odvolávali. Preto sa k nemu nedokázal relevantne vyjadriť. Konštatoval, že nemá poznatky o tom, že sa chystá v dotknutej lokalite výstavba rodinných domov alebo bytov a tvrdenia žalobcov v tomto smere nie sú podložené žiadnym právne relevantným dôkazom. Stotožnil sa so záverom prvostupňového správneho orgánu, že nie sú dané podmienky pre zastavenie konania z dôvodov tvrdených žalobcami.

Podstatnou žalobnou námietkou bola námietka voči stanovenej hodnote pozemkov. Zaoberajúc sa touto námietkou súd posudzoval celý postup správneho orgánu pri zabezpečovaní ocenenia pozemku pre účely určenia výšky peňažnej náhrady za pozemky v zriadenej záhradkovej osade. Znaleckým posudkom znalca Ing. W. V. bola stanovená hodnota pozemkov ako všeobecná hodnota pozemkov pôvodných vlastníkov ku dňu obhliadky na stav infraštruktúry (rozvody vody, elektriny, plynu, prístupové komunikácie), ktorá bola na pozemku v deň vzniku záhradkovej osady. Rozhodujúci dátum pre vypracovanie znaleckého posudku bol 1. marec 1979, teda dátum podpísania zmluvy o dočasnom užívaní poľnohospodárskej pôdy, uzatvorenej medzi JRD Víťazný február Selce a ZO SOZZ L., J.. Žalobcovia namietali, že znalecký posudok nezodpovedá záverom vyplývajúcim z rozsudku EŠLP zo dňa 27. novembra 2007, z ktorého vyplýva, že hodnota pozemkov má byť stanovená ku dňu prevodu, a nie ku dňu vzniku záhradkovej osady. Súd si pri posudzovaní spornej otázky ohľadom stanovenia všeobecnej hodnoty pozemkov osvojil právny názor Najvyššieho súdu SR, vyslovený v rozsudku 10Sžr/124/2014 z 28. októbra 2015 a konštatuje, že žalovaný rovnako pochybil aj v súdnej veci, ak výšku náhrady určil na základe znaleckého posudku, ktorým ocenil pozemky podľa infraštruktúry ku dňu vzniku záhradkovej osady, a teda vec žalovaný nesprávne právne posúdil. Krajský súd poznamenal, že sa v podstate odklonil od svojho skôr vysloveného právneho názoru v predchádzajúcom rozhodnutí vo veci 23S/335/2013, uvedomujúc si, že diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke, za rovnakej alebo analogicky zhodnej skutkovej situácie je ústavne neudržateľná v zmysle rozhodnutia III.ÚS/328/05, avšak, samotný ústavný súd konštatuje, že nemožno uprieť vývoj právneho názoru a zohľadňovať posun súdnej praxe. Krajský súd sa priklonil k neskôr prijatému stanovisku Najvyššieho súdu SR, a to aj s prihliadnutím na záujem jednotného rozhodovania žalovaného v jeho správnych konaniach vedených podľa zák. č. 64/1997 Z.z., aby nedochádzalo k porušovaniu zásady vyplývajúcej z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. Správneho poriadku, v zmysle ktorej správny orgán dbá o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Žiadne z ďalších žalobných námietok súd nepovažuje za dôvodné. Porovnávacie kritériá, nie je možné pri určení všeobecnej hodnoty pozemku porovnávať pozemky s rôznym účelom využitia. Vôľa žalobcov vyporiadať užívané pozemky v dotknutej záhradkovej osade, ako aj kvalifikované podanie návrhu dňa 8. augusta 2008 bolo dostatočne preukázané. Postup správneho orgánu, ktorý nezastavil konanie na základe návrhu žalobcov v zmysle § 8 ods. 5 Záhradkového zákona považoval krajský súd za správny, keďže nebolo preukázané splnenie zákonných podmienok pre zastavenie konania. Bez poznania obsahu ponuky by správny orgán nemohol vyhodnotiť splnenie podmienok pre prípadné zastavenie konania.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP. Právny zástupca žalobcov v zákonom stanovenej lehote vyčísлил trov konania na sumu 7.603,68 Eur, z toho trovy právneho zastúpenia, ktoré si uplatnil sú vo výške 7.533,68 Eur a náhrada za zaplatený súdny poplatok 70,- Eur. Vychádzal z toho, že zastupuje 22 žalobcov. Podľa § 13 ods. 2 Výhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v rozhodnom znení (ďalej len „Výhláška“) vo vyčíslení znížil základnú sadzbu o 50%, a to v roku 2013 na sumu 65,08 Eur (stanovená sumou 130,16 Eur), v roku 2014 na sumu 67,- Eur (stanovená sumou 134,- Eur) a v roku 2016 na sumu 71,50 Eur (stanovená sumou 143,- Eur), keďže sa jedná o zastupovanie viacerých žalobcov. Za každý úkon právnej služby si uplatnil režijný paušál, a to u každého žalobcu. Súd priznal trovy právneho zastúpenia, vychádzajúc z Výhlášky a zohľadniac účelnosť vynaložených trov v súvislosti s uplatnením práva. Krajský súd nepovažoval za správne vyčíslenie základnej sadzby tarifnej odmeny u každého jednotlivého žalobcu, vzhľadom na osobitosť povahy správneho konania. V správnom konaní sa preskúmava podaním žaloby (v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p.) zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Nejedná sa teda o typické občianskoprávne konanie, v ktorom by sa konalo o individuálnych právach viacerých žalobcov, ale v danom prípade sa posudzuje zákonnosť jedného rozhodnutia správneho orgánu, pričom bez ohľadu na to, koľko účastníkov konania v správnom konaní vystupovalo, sa jedná v zásade vždy o rovnakú argumentáciu, ktorou sa napáda zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu. V predmetnom konaní krajský súd neposudzoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, ako aj jemu predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia na základe prípadných rozdielnych žalobných dôvodov uplatnených jednotlivými žalobcami, ale všetky žalobné námietky žalobcov boli rovnaké, dotýkajúce sa jedného rozhodnutia.

Krajský súd preto úkony právneho zástupcu nepovažoval za spoločné úkony viacerých žalobcov v zmysle § 13 ods. 2 Výhlášky a základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby stanovil v zmysle § 11 ods. 4 Výhlášky v roku 2013 na sumu 130,16 Eur, v roku 2014 na sumu 134,- Eur a v roku 2016 na sumu 143,- Eur. Priznané trovy konania pozostávajú z náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 644,02 Eur a z náhrady za zaplatený súdny poplatok za žalobu 70,- Eur, spolu 714,02 Eur, na zaplatenie ktorých súd zaviazal žalovaného, ktorý ich zaplatil advokátovi v zmysle § 149 ods. 1 O.s.p., § 151 ods. 8 O.s.p.. Trovy právneho zastúpenia súd priznal vychádzajúc z Výhlášky zohľadniac účelnosť vynaložených trov, ako aj rozsah uplatneného nároku advokátom. Režijný paušál je možné priznať k úkonu len raz, a to aj v prípade spoločného úkonu viacerých žalobcov.

Opravným uznesením z 30. mája 2016, č.k. 23S/326/2013, krajský súd opravil podľa § 164 OSP odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku tak, že na strane 17 prvý odsek v znení „Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne, t.j. pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, v znení účinnom od 01.05.2011)“ nahradil novým odsekom v znení „Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 2:1 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch, v znení účinnom od 01.05.2011).“

II.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný žiadajúc rozsudok krajského súdu zmeniť, žalobu zamietnuť a žalobcom nepriznať náhradu trov konania. Poukázal na svoje rozhodnutie, v ktorom akceptoval posúdenie ohodnotenia pozemkov podľa ich stavu, t.j. infraštruktúry k týmto pozemkom ku dňu vzniku záhradkovej osady a na závery rozsudku ESLP v Štrasburgu vo veci Trenčianske Biskupice v. Slovenská republika zo dňa 27. novembra 2007. V súvislosti s uvedeným poukázal hlavne na obsah žaloby žalobcov a tvrdil, že v obsahu žaloby bola zmienka ohľadom znaleckého posudku len okrajovo a to tvrdením, že žalobcovia spochybnili znalecké dokazovanie na správnom orgáne poukázaním na znalecký posudok Ing. J. č. 61/2012, s ktorým sa žalovaný správny orgán vysporiadal a poukázaním na rozsudok ESELP v Štrasburgu vo veci Trenčianske Biskupice v. Slovenská republika, ktorý uvádza, že prevod vlastníctva v prospech záhradkárov sa vypočíta z trhovej ceny v dobe prevodu. V súvislosti s uvedeným poukázal na námietky voči výpisu z úvodných podkladov č. OP/2013/000438-8 z 18. februára 2013 a na písomné odvolanie voči rozhodnutiu prvostupňového

správneho orgánu č. OP/2013/001332-29/C z 11. júna 2013, ktorým nebolo námiatkam vyhovené, kde nebola zmienka o nesúlade znaleckého posudku č. 27/2012 Ing. W. s rozsudkom ESLP. V poukázaní na uvedené nepovažuje dôvody žaloby žalobcov na preskúmanie napadnutého rozhodnutia za dostatočne konkrétne. Krajskému súdu vytýka nedostatok oprávnenia vlastným konaním a iniciatívou nahradiť dôvod žaloby a vyhľadávať ďalšie vady napadnutého rozhodnutia.

Odvolateľ uviedol, že v čase vedenia konania a rozhodovania vychádzal z textu zákona č. 64/1997 Z.z. a využíval podporne aj dôvodovú správu k tomuto zákonu. V ďalšom poukázal na účel novelizácie zákona č. 64/1997 Z.z. zákonom č. 57/2011 Z.z. v rámci výkonu rozsudok ESLP v Štrasburgu vo veci Trenčianske Biskupice v. Slovenská republika zo dňa 27. novembra 2007. V uvedenej súvislosti poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/133/2010 zo dňa 18. mája 2011, ktorý naň nadväzuje. V súvislosti s použitím dôvodovej správy a to aj k novele zákona č. 57/2011 Z.z. pri konaní, poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 4Sžf/22/2011, kde je vyslovený právny názor ohľadom odkazov pod čiarou k zákonom, ktoré nie sú všeobecne záväzné, avšak napomáhajú k vysvetleniu spoločenskej potreby prijatia konkrétneho znenia zákona. Pre súd je pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu rozhodujúci skutkový stav, ktorý existoval v čase, keď bolo napadnuté rozhodnutie vydané. Rovnako je správny súd viazaný stavom platným v dobe vydania rozhodnutia správneho orgánu, i keď táto podmienka nie je výslovne uvedená v OSP. Správny orgán prvého stupňa ani odvolací správny orgán nemohol v čase konania a rozhodovania vo veci predpokladať právny vývoj v oblasti aplikácie zákona č. 64/1997 Z.z. a najmä rozsudok NS SR sp. zn. 10Sžr/124/2014. V súvislosti s uvedeným poukázala aj na uznesenie NS SR sp. zn. 8Sžo/34/2010 a s poukazom na odôvodnenie uvedeného uznesenia zdôraznil, že k žalobným bodom uplatneným po uplynutí lehoty na podanie žaloby správny súd nemôže prihliadať a v odôvodnení svojho rozhodnutia argumentovať dôvodom, ktorý žalobca v rámci žaloby vôbec neuplatnil.

Proti rozsudku krajského súdu v časti výroku o náhrade trov konania podali žalobcovia 1/ až 22/ v zákonnej lehote odvolanie, tvrdiac správnosť a zákonnosť vyčíslenej náhrady trov právneho zastúpenia. Nesúhlasili s argumentáciou krajského súdu, že vyčíslenie základnej tarifnej sadzby u každého žalobcu, vzhľadom na osobitosť povahy správneho konania nepovažuje za správne. Osobitnú právnu úpravu, ktorá sa aplikuje v správnom súdnictve je podľa názoru odvolateľov zohľadnená v § 11 ods. 4 Vyhlášky, kde je stanovenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v konaniach podľa piatej časti OSP upravené odlišne ako v iných konaniach. Rovnako mali za to, že v ustanovení § 13 ods. 2 Vyhlášky je kogentne stanovené, že základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50%, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb, pričom toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky konania. Považujú za neprípustné, aby súd priznal náhradu trov pre 22 žalobcov v rovnakej výške, ako by ju priznal jednému žalobcovi už aj preto, že je nepochybné, že náklady na komunikáciu, informovanie, časovú náročnosť jednotlivých úkonov a celkový objem reálne vynaloženého úsilia advokáta je nepomerne vyšší pri 22 žalobcoch, než pri jednom. Súhlasili so stanoviskom súdu, že istá moderačná právomoc súdov v oblasti náhrady trov konania je potrebná, no nepovažujú za spravodlivé, aby bola uplatňovaná spôsobom ako v tomto prípade. Žiadali, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie krajského súdu a priznal žalobcom náhradu trov konania, tak ako boli vyčíslené advokátom (7.603,68 eur).

III.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila tajomníčka ZO SZZ, L.. Nestotožnila sa s názorom krajského súdu ohľadom otázky posúdenia správnosti postupu správneho orgánu, ak akceptoval posúdenie ohodnotenia pozemkov podľa ich stavu ku dňu vzniku záhradkovej osady.

Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu navrhli rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Tvrdenie odporcu ohľadom námietok ceny pozemkov stanovenej v rozhodnutí OP/2013/001332-29/C z 11. júna 2013 považovali za účelové a nepravdivé, nakoľko už v správnom konaní neúspešne navrhli vypracovať kontrolný znalecký posudok.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov proti výrokovej časti rozsudku krajského súdu týkajúcej sa náhrady trov konania vyjadril nesúhlas s uplatnením trov konania vo výške 7.533,33 Eur (po správnosti 7.533,68 Eur; pozn.) a zaplatený súdny poplatok vo výške 70,-Eur. Poukázal na to, že predmetom konania bolo jedno rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, spoločne podané námietky voči výpisom z úvodných podkladov, spoločne podané odvolanie na odvolacom správnom orgáne, spoločne podaná žaloba, ako aj odvolanie voči rozsudku krajského súdu. Dodal, že bolo by nespravodlivé, aby bol prostredníctvom úhrady trov „trestaný“ zo strany súdnych orgánov za rozhodovanie a právny názor na vec. Náhrada trov by mala sledovať predovšetkým svoj zámer, ktorým je kompenzácia nákladov účelne vynaložených a potrebných na uplatnenie práva domáhať sa súdnej ochrany. Žiadal, aby odvolací súd odvolaniu právneho zástupcu žalobcov nevyhoviel a napadnutý rozsudok potvrdil i v prípade, keď odvolaniu žalovaného správneho orgánu nevyhovie.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 4 92 ods. 2 SSP preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v žalovanom podanom odvolaní podľa § 212 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP a postupom podľa § 250ja ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 2 SSP bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

S účinnosťou od 1. októbra 2013 boli v zmysle § 8 písm. b/ zákona č. 183/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov zrušené pozemkové úrady a podľa § 9 ods. 4 zákona ich pôsobnosť ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad. Do postavenia Obvodného pozemkového úradu v Banskej Bystrici nastúpil z titulu zákonných zmien Okresný úrad Banská Bystrica. Pod všeobecným označením žalovaný je potom nutné rozumieť, tak pôvodný správny orgán, ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov ako aj výchova a zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, porušenie ktorého sa v prvom rade namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú.

Pri posúdení námietok porušenia „práva na spravodlivý proces“ odvolací súd konštatuje, že nebolo medzi účastníkmi konania sporné, že žalobcovia majú právo na spravodlivý proces.

Podľa § 8 ods. 2 zákona č. 64/1997 Zb. o užívaní pozemkov zriadených v záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim na základe geometrického plánu uvedeného v odseku 1, obvodný

pozemkový úrad zabezpečí zostavenie registra pôvodného stavu. Geometrický plán a register pôvodného stavu tvoria úvodné podklady. Súčasťou registra pôvodného stavu je výška náhrady za pozemok v zriadenej záhradkovej osade v peniazoch podľa osobitného predpisu, ktorú určí obvodný pozemkový úrad na základe znaleckého posudku.

Podľa § 18a Záhradkového zákona konania začaté pred dňom účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa ustanovení tohto zákona č. 57/2011 Z.z..

Zákon č. 57/2011 Z.z. s účinnosťou od 1. apríla 2011 reaguje na rozsudok ESLP vo veci Urbárska obec Trenčianske Biskupice c/a Slovenská republika zo dňa 27. novembra 2007. Účelom novely bolo uskutočniť na vnútroštátnej úrovni všeobecné opatrenia, aby sa za prevod vlastníckeho práva k pozemkom pod ZO poskytovala náhrada vo výške v primeranom vzťahu k trhovej cene majetku ku dňu prevodu. Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza. Úlohou súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v žalobe o preskúvanie zákonnosti rozhodnutia, ktorými navrhovateľ namietá nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP). Predmetom odvolacieho konania bolo odvolanie žalovaného proti rozsudku krajského súdu, ktorý zrušil rozhodnutie žalovaného správneho orgánu pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 250j ods. 2 písm. a/ OSP). Pri rozhodovaní sa odvolací súd prioritne zaoberal odvolacou námietkou, ktorá sa týka stanovenej hodnoty pozemkov v zriadenej záhradkovej osade, čím malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Tak, ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku krajského súdu, po preskúvaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu s prihliadnutím na záujem jednotného rozhodovania žalovaného v jeho správnych konaniach vedených podľa zák. č. 64/1997 Z.z. sa krajský súd priklonil k prijatému právnemu záveru Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/133/2010 z 18. mája 2011, aby nedochádzalo k porušovaniu zásady vyplývajúcej z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. Správneho poriadku, v zmysle ktorej správny orgán dbá o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely. Žiadne z ďalších žalobných námietok krajský súd nepovažoval za dôvodné. Odvolací súd v danej veci zistil, že základná námietka žalobcov, ktorou napádali zákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v prieskumnom konaní spočíva v ich tvrdení o nesprávne stanovenej hodnote pozemkov znaleckým posudkom. Hodnota pozemkov bola znalcom stanovená ako všeobecná hodnota pozemkov pôvodných vlastníkov ku dňu obhliadky nehnuteľností na stav technickej

infraštruktúry (rozvody vody, elektriny, plynu, prístupové komunikácie), ktorá bola na pozemku v deň vzniku záhradkovej osady. Rozhodujúci dátum pre vypracovanie znaleckého posudku je 01.03.1979, t. j. dátum podpísania Zmluvy o dočasnom užívaní poľnohospodárskej pôdy uzatvorenej v zmysle § 38 zák. č. 122/1975 Zb. a § 9 zák. č. 123/1975 Zb. medzi JRD Víťazný február Selce a ZO SOZ L.. Krajský súd pri posudzovaní spornej otázky ohľadom stanovenia všeobecnej hodnoty pozemkov správne konštatoval, že žalovaný pochybil, keď sa stotožnil s výškou náhrady na základe znaleckého posudku (z roku 1979 poznámka odvolacieho súdu), ktorým ocenil pozemky podľa infraštruktúry ku dňu vzniku záhradkovej osady a vec nesprávne právne posúdil. Podľa § 18c Záhradkového zákona v znení novely č. 57/2011 Z.z., ak v konaní do 31.marca 2011 nebolo právoplatne schválené vykonanie projektu alebo rozhodnutie o schválení vykonania projektu bolo zrušené súdom, obvodný pozemkový úrad zabezpečení znalecký posudok na určenie výšky náhrady za pozemok podľa tohto zákona. Zo skutkových zistení teda je jednoznačne zrejmé, že stanovená hodnota pozemkov žalobcov konajúcim správnym orgánom nekorešponduje so znením čl. 150 rozsudku ESĽP zo dňa 27. novembra 2011, a to z dôvodu neakceptovania rozsudku ESĽP vo veci Urbárska obec Trenčianske Biskupice c/a Slovenská republika zo dňa 27. novembra 2007. Krajský súd správne konštatoval, že pokiaľ sa žalovaný stotožnil s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, rozhodol nesprávne. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne a právne správny podľa § 219 OSP potvrdil, stotožniac sa v zásade aj s dôvodmi jeho rozhodnutia (§ 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) a § 492 ods. 2 SSP. Žalobcovia 1/ až 22/ zastúpení advokátom v podanom odvolaní namietali postup krajského súdu, ktorý vzhľadom na osobitosť povahy správneho konania nepovažoval za správne vyčíslenie základnej sadzby tarifnej odmeny u každého jednotlivého žalobcu. Najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolanie v časti výroku o náhrade trov konania je čiastočne dôvodné. Podľa § 11 ods. 4 veta prvá Vyhlášky, základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania v konaniach podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo; pozn. súdu) Podľa § 13 ods. 2 Vyhlášky, základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50%, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Podľa § 16 ods. 3 Vyhlášky, od klienta možno požadovať na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné sumu vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Túto sumu môže advokát požadovať aj vtedy, ak sa na jej náhrade s klientom osobitne nedohodol. V danom prípade právny zástupca úspešne zastupoval záujmy žalobcov 1/ až 22/, teda mu patrí tarifná odmena za zastupovanie dvadsiatich dvoch účastníkov po znížení o 50% v zmysle vyššie citovaného § 13 ods. 2 Vyhlášky, a nie odmena akoby právny zástupca zastupoval len jedného účastníka tak, ako ju určil krajský súd. Takýto postup krajského súdu nemá oporu v zákone a ani v tu aplikovanej Vyhláške. Účinky ustanovenia § 13 ods. 2 Vyhlášky dopadajú na každé konanie, bez ohľadu na to, či sa jedná o občianskoprávne, obchodnoprávne, alebo správne súdne konanie. Pokiaľ by sa mala v prípade správneho súdneho konania uplatňovať výnimka v podobe vylúčenia § 13 ods. 2, isto by to bol sám zákonodarca vo Vyhláške uviedol, podobne ako to urobil v prípade § 11 ods. 4 Vyhlášky, keď základnú sadzbu tarifnej odmeny znížil vo veciach týkajúcich sa správneho súdnictva o 1/6 výpočtového základu (veta prvá), prípadne o 1/13 výpočtového základu (veta druhá). Najvyšší súd zároveň dodáva, že predmet konania (súdny prieskum rozhodnutia) má svoje opodstatnenie pri určovaní výšky súdneho poplatku (jedno preskúmané správne rozhodnutie = jeden vyrubený súdny poplatok bez ohľadu na počet žalobcov), a nie pri vyčísľovaní odmeny advokáta. Z toho dôvodu najvyšší súd pristúpil k zmene rozsudku v časti týkajúcej sa náhrady trov konania, a to nasledovným spôsobom: Z obsahu pripojeného spisu bolo preukázané, že právny zástupca - prevzal zastupovanie žalobcov v mesiacoch február / marec 2013 (č. l. 8 až 27 súdneho spisu) - žalobu na súd podal dňa 20. novembra 2013 (č. l. 1 a nasl. súdneho spisu) - zúčastnil sa pojednávania dňa 4. júna 2014 (č. l. 68 súdneho spisu) - podal odvolanie voči uzneseniu krajského súdu zo 4. júna 2014, č. k. 23S/326/2013-71, ktorým súd zamietol návrh na prerušenie konania (č. l. 71 súdneho spisu) - zúčastnil sa pojednávania dňa 17. februára 2016 (č. l. 122 súdneho spisu) Náhrada trov konania na krajskom súde, ako súde prvého stupňa preto patrí za päť úkonov právnej služby, a to: 1. prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom - február / marec 2013 vo výške 22 x 65,08 Eur (50% z 1/6 výpočtového základu v roku 2013 - 130,16 Eur) a k tomu zodpovedajúci režijný paušál v roku 2013 - 1 x 7,81 Eur, celkovo 1.439,57 Eur (§ 13a ods. 1 písm. a/ v spojení s § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3 Vyhlášky)

2. písomné podanie na súd (žaloba) z 20. novembra 2013 vo výške 22 x 65,08 Eur (50% z 1/6

výpočtového základu v roku 2013 - 130,16 Eur) a k tomu zodpovedajúci režijný paušál v roku 2013 - 1 x 7,81 Eur, celkovo 1.439,57 Eur (§ 13a ods. 1 písm. c/ v spojení s § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3 Vyhlášky) 3. účasť na konaní pred súdom (pojednávanie) dňa 4. júna 2014 vo výške 22 x 67 Eur (50% z 1/6 výpočtového základu v roku 2014 - 134,- Eur) a k tomu zodpovedajúci režijný paušál v roku 2014 - 1 x 8,04 Eur, celkovo 1.482,04 Eur (§13a ods. 1 písm. d/ v spojení s § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3 Vyhlášky) 4. odvolanie proti rozhodnutiu, ak nejde o rozhodnutie vo veci samej z 11. augusta 2014 vo výške 22 x 33,50 Eur (50% z 1/6 výpočtového základu v roku 2014 - 134,- Eur) a k tomu zodpovedajúci režijný paušál v roku 2014 - 1 x 8,04 Eur, celkovo 745,04 Eur (§ 13a ods. 2 písm. b/ v spojení s § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3 Vyhlášky) 5. účasť na konaní pred súdom (pojednávanie) dňa 17. februára 2016 vo výške 22 x 71,5 Eur (50% z 1/6 výpočtového základu v roku 2016 - 143,- Eur) a k tomu zodpovedajúci režijný paušál v roku 2016 - 1 x 8,58 Eur, celkovo 1.581,58 Eur (§13a ods. 1 písm. d/ v spojení s § 13 ods. 2 a § 16 ods. 3 Vyhlášky). Právny zástupca žalobcov však pochybil, keď pri vyčíslení trov právneho zastúpenia násobil aj režijný paušál počtom zastúpených účastníkov konania. Režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 Vyhlášky patrí za jednotlivé úkony právnej služby bez ohľadu na to, koľko klientov advokát zastupuje, nakoľko pri zastupovaní viacerých osôb v zmysle § 13 ods. 2 Vyhlášky ide o spoločné úkony, a preto náhrada režijného paušálu sa nenásobí počtom klientov ani neznižuje o 50% (napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. augusta 2010, sp. zn. 5Sžo/205/2010).

Takto potom náhrada trov konania pozostáva z náhrady súdneho poplatku 70,- Eur zaplateného v kolkoch do spisu a náhrady trov právneho zastúpenia za poskytnutú právnu službu v celkovej výške 6.687,80 Eur.

Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd rozsudok krajského súdu v časti náhrady trov konania podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 220 OSP a s § 492 ods. 2 SSP zmenil tak, že podľa § 250k ods. 1 OSP priznal žalobcom náhradu trov prvostupňového konania titulom zaplateného súdneho poplatku za žalobu vo výške 70,- Eur a titulom trov právneho zastúpenia vo výške 6.687,80 Eur.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 OSP, v spojení s § 224 ods. 1 OSP za použitia § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP. Žalobcom 1/ až 22/ však náhradu trov odvolacieho konania nepriznal z dôvodu, že si títo i napriek úspechu v odvolacom konaní, náhradu trov konania neuplatnili. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.